

stad wordt dan een kilometers-lange pijpleiding aangelegd, en nu kan ieder, die wil, zijn huis daarop aansluiten, zoodat hij in zijn huis „centrale verwarming" krijgt van uit de elektrische fabriek. Dat lijkt misschien eerst wat vreemd, maar onmogelijk is het zeker niet, waarvan uitgevoerde inrichtingen in het buitenland het bewijs zijn.

Heel praktisch is het ook, naast een centrale een bad- en zweminrichting te bouwen, die dan de benodigde verwarming direct uit de centrale betreft door pijpleidingen.

Zoo is men er op uit, op allerlei wijzen brandstof te sparen. Kolen zijn er nog genoeg in de aarde aanwezig, maar men weet ze alleen niet snel genoeg voor den dag te halen. Dat is wel merkwaardig, vooral wanneer men zich herinnert, hoe er vroeger wel over gesproken werd, dat de voorraad kolen toch niet onuitputtelijk is, en wel eens kon opraken. Maar nu is het zóó gesteld, dat er wel nog kolen genoeg zijn, maar de mensch door eigen schuld niet genoeg er van kan delven.

INGENIEUR.

De houding bij het gebed.

W. de K. te S. vraagt onze gedachten over het vouwen der handen bij het gebed, enz.

Antw. — Wat de houding bij het gebed betreft, kan in het algemeen gezegd worden, dat die niet steeds dezelfde is geweest, maar dat alle volken getracht hebben bij het bidden zulk een houding aan te nemen, waardoor de grootst mogelijke eerbied en afhankelijkheid werd uitgedrukt. Gaan we niet buiten de Schrift en het Christendom, dan vinden we in het O. T. niet een bepaald voorschrift voor de houding, die bij het gebed diende te worden aangenomen. Men bad óf staande met ten hemel geheven handen, óf wierp zich — juist omgekeerd — met het aangezicht ter aarde. In het eerste werd wellicht meer aanbidding uitgedrukt, door het tweede het smeeken van den gansch onwaardige. In het N. T. spreekt Jezus van staande bidden, doch, als Hij Zelf bidt in Gethsemané, smeekt Hij geknielend, en ook in de Handelingen lezen we meer dan eens van geknielend bidden. Paulus spreekt van het opheffen der handen.

De oudste Christelijke voorstellingen, die hier in aanmerking komen, zijn de z.g. oranten in de katakomben, die, wat ze ook mogen beteekenen, steeds geven een biddende figuur, staande met uitgebreide handen. Eerst op latere Middeleeuwsche schilderijen vinden we de handen tegen elkaar gelegd en opgeheven, doch slechts tot op de hoogte van den mond, waarbij de bidder dan geknielend ligt. Of dit inderdaad, gelijk wel vermoed is, de Germaansche wijze van bidden is, zou ik niet durven zeggen. Uit het tegen elkaar leggen der handen ontstaat dan later het buigen der vingers, het vouwen der handen, waarbij dan de handen niet meer worden opgeheven.

Symboliek in den striktsten zin van het woord, d. w. z. dat iets aangeduid wordt, dat naar iets anders, dat de waarheid van het teeken bevat, gewezen wordt, ligt er dus in het vouwen der handen niet. Het is de houding van eerbied. Men sluit de oogen om zich los te maken van de aarde, men vouwt de handen om met geen ding der aarde bezig te zijn, en zoo alleen zich te geven aan God in den hemel. Voor dat alles is er grond te vinden in de Schrift, niet voor de opmerkingen, die wel eens gegeven zijn, dat de gevouwen handen ons zouden teekenen als gevangenen van Christus, of dat de over elkaar gelegen duimen zouden herinneren aan het kruis van Christus.

D^r. F. W. G.

Het moet gebeurd zijn met 1200 stemmen tegen 5. Dus met wat men noemt „een overweldigende meerderheid," oftewel met bijna algemeene stemmen.

't Waren de leden der Berlijnsche vakvereeningen van zadelmakers en behangers, die met deze meerderheid één hunner leden uitstieten; hem onwaardig keurden langer lid van hun organisatie te zijn; hem op deze éclatante en voor den persoon in kwestie verpletterende wijze weigerden als lid.

Nu ja! dat zal toch niet zijn van wereldhistorische beteekenis!

En wat gaat buiten den kring der Berlijnsche zadelmakers, ánderen die ééne man aan . . .

Met uw welmeen: één Berlijnsche zadelmaker, dat is waar, is op zichzelf geen artikel waard in een Nederlandsch weekblad, zelfs niet al zou hem 't grootste onrecht ter wereld zijn aangedaan!

Máár . . . als die ééne is: de Duitsche Rijkspresident, — zie, dan komt de zaak wel iets anders te staan.

En nu moet zij zich volgens de „Freiheit" inderdaad zóó hebben toegedragen, en is de heer Ebert, de eerste president der Duitsche republiek op deze wijze, als een onwaardige, van de ledenlijst der vakvereening van zadelmakers, enz. geschrapt.

Ik laat het verhaal zelf voor rekening der „Freiheit."

Inderdaad is de tegenwoordige rijkspresident zijn leven als zadelmaker begonnen, en 't kan zijn, dat de reglementen der Duitsche vakvereeningen hem toelieten, ook als journalist, als partijleider, lid van den Rijksdag en Staatspresident, lid te blijven van zijn vroegere vakorganisatie.

'k Zou het een mooie geste van hem vinden.

Daar zijn er genoeg, die „op de ruggen der arbeiders" naar boven klimmen en eenmaal hebbende, wat zij beoogden, op hun vroegere kameraden slechts van de hoogte, die ze bereikt hebben, willen neerzien en liefst de herinnering aan dien vroegeren tijd, toen zij — om met onze oude regenten te spreken — „opborrelden uit de heffe des volks," willen uitwisschen.

Voor zoo iets nu is Fritz Ebert niet de man.

Hij wil wéten, dat hij „van geringe komaf" is.

Men zegt, dat hij, thans hoog geklommen, het goede dezer aarde niet versmaadt, en met name wel houdt van een stevig, en ook wel van een lekker maal, bespoeld met een hartigen dronk, maar als dit niet buiten de schreef gaat, kan toch wel niemand hem dit euvel duiden.

Nog eens, — zonder dat hij er mee pronkt en geurt, zal hij 't allerminst tegenspreken, wat heel Duitsland wéét; zal hij zich óók niet belgen, als de herinnering opgehaald wordt, dat hij in zijn jeugd *minder* goed gedineerd heeft, en meermalen met een hongerige maag van tafel is opgestaan.

Den 4^{den} Februari 1871 zag hij te Heidelberg het levenslicht.

Zijn vader was 'n arm kleermakertje en moest sloven en zwoegen, pikken en persen, veel meer dan acht uren daags, om in de allernoodigste behoeften van zijn gezin te voorzien.

't Gaf voor Fritz 'n jeugd zónder zónneschijn.

Want ondanks alle klaagtonen, die wel zullen *blijven* rijzen tot aan 't eind der eeuwen, waren toch tóén de sociale toestanden nog heel wat slechter dan thans.

Op de volksschool kreeg hij voorhands zijn eindonderwijs. En nauwelijks had hij de leerjaren achter den rug, of

*) Wij plaatsen thans nog eens een schets over Ebert, nu de Duitsche Rijkspresident zich door den uitslag der verkiezingen in geen gemakkelijke en benijdenswaardige positie ziet geplaatst, daar er geen partijmeerderheid is, waarop hij steunen kan.

snijder Ebert deed zijn zoon bij een zadelmaker in de leer, tuk op elken mark, dien de knaap thuis brengen zou.

Achttien jaar oud ging Fritz „op zijn ambacht reizen.” Had hij zich tot nog toe over niets anders bekommerd dan over zijn vak, zijn uitspanningen en de kleine nieuwtjes van de stad, thans kwam hij al spoedig met het socialisme in aanraking, dat hem, zij 't dan niet in den zin, waarin de Christen het mag verstaan, toch in anderen zin tot nieuw leven wekte.

In zekeren zin werd het socialisme zijn religie.

Het verhiel zijn leven in zooverre, dat hij *idealen* koesterde en het de moeite waard vond, zich in te spannen, opdat de groote klasse der „proletariërs,” waartoe ook hij van de geboorte aan behoorde, die idealen iets nader komen zou, in de hoop, dat tenminste één der vele geslachten, die na hem komen zouden, ze waarlijk grijpen mochten.

Hij heeft zich zijn beginselen nooit geschaamd.

Hij heeft altijd in die beginselen geloófd, en uit die beginselen levenskracht en levenshoop geput, en al zijn ze de onze niet, al achten wij ze, met hun wijsgeerigen ondergrond, het historisch materialisme, lijnrecht in tegenspraak met den weg der zaligheid, dien de Christus verkondigde, toch kunnen we eeren, óók in Fritz Ebert, eerlijk gemeente beginseltrouw.

Die trouw bleek nog weer, toen hij zijn ambt aanvaardde van Rijkspresident.

Hij wist, dat hij, wat zijn politieke beginselen betrof, wél eensdenkend was met een machtige partij, maar toch niet met de meerderheid zijns volks, en die omstandigheid gaf hem de gematigde en bedachtzame woorden in den mond:

„Ik wil en zal mijn ambt vervullen als de gemachtigde van het gánsche Deutsche volk, en niet als hoofd van één enkele partij” . . .

Om er echter direct op te laten volgen:

„Ik verheel echter allerminst, dat ik een kind ben uit het arbeidende volk, opgegroeid in de gedachtenwereld van het socialisme, en dat ik niet van zins ben, noch mijn afkomst, noch mijn overtuiging, ooit te verloochenen.”

Deze, luttele uitspraak heeft president Ebert al deze maanden eerlijk gestand gedaan.

De jonge Ebert deed het eerst van zich hooren in de vakbeweging, die in vele landen de leerschool is geweest, voor wie later ook op politiek terrein als aanvoeders optraden.

Maar 't was toen in Duitschland nog geen aanbeveling „rood” te heeten! Uit Hannover werd hij weggedrukt naar Kassel, vandaar naar Brunswijk, en later kwam hij in het industrie-centrum Elberfeld-Barmen terecht.

Werkende met de handen in 't zadelmakersbedrijf en in zijn vrijen tijd den arbeid doende van een „vrijgestelde.”

In 1892 wordt de pers zijn wapen: hij treedt op als journalist. Vet soppen gaf dat toen niet; honderd mark per maand was zijn honorarium!

En altijd door leerde en studeerde hij.

Daar móét men eerbied voor hebben, dat iemand, die nooit iets anders geleerd had, dan de volksschool geven kan, in de uitgewoekerde uren van een moeilijk leven, zich tenslotte een kennis van sociale en socialistische kwestieën weet eigen te maken, die menig „gestudeerd” persoon hem benijden mocht, en een inzicht verkrijgt in de maatschappelijke verhoudingen, als slechts aan weinigen gegeven is.

Weldra was de aandacht zijner partij op hem gevestigd.

Hij werd lid van den Rijksdag, lid van het partijbestuur; na den dood van Bebel voorzitter der Partij en gedelegeerde in 't Internationaal Bureau te Brussel.

Geëerd was hij, èn om zijn kennis, èn om zijn karakter.

Trouw aan zijn beginsel, maar geen dolzinnig zeloot.

Geen wonder, dat, toen de Revolutie kwam, veler oog op hem gevestigd was!

Twee dagen lang is hij Rijkskanselier geweest; daarna werd hij, den 11^{en} November '18, tot praeses van den Volksraad, en den 11^{en} Februari '19 tot president der Republiek gekozen.

Als zoodanig treedt hij vanzelf op den achtergrond.

Indien zijn invloed werkt, dan geschiedt dit in stilte: nog meer dan in een geliberaliseerde monarchie, is in een revolutionaire republiek het staatshoofd een „ornament” . . . totdat er een Napoleon opstaat, die het theoretisch getimmerte met titanenvuist in elkander slaat.

Over Ebert als Rijkspresident is thans nog weinig te zeggen.

Hij volbrengt trouw de verplichtingen van zijn ambt, — later zal misschien kunnen uitgemaakt worden, of hij zijn land in deze woelige tijden nog tot zegen is geweest. 't Zou voor het arme volk zijn af te bidden van Hem, door Wien *elk* staatshoofd, of hij 't weet of niet, gelooft of niet, — zijn ambt uitoefent, en die ook het Presidentschap van dezen zoon-des-volks in Zijn eeuwigen Raad besloten heeft.

P. Br.

S. D. A. P. niet goddeloos maar godsdienstloos.

Gij zegt: Ge zijt niet *goddeloos*, foei nee,

Maar uw partij is *godsdienstloos*.

Ge maakt het daar niet beter mee.

Zoo hebben we U ook beschouwd altoos,

G'erkent een God ter dege en terecht,

Maar hebt dien God uw diensten opgezegd.

M. B.

EEN STUKJE NATUUR.

Bergseden in hun element.